

Podobenství o fíkovníku

Javorník, 3. 10. 2010

Čtení: Jeremiáš 17, 7 – 17; **Text:** L 13, 6 – 9

Potom jim pověděl toto podobenství: "Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl. Řekl vinaři: 'Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?' On mu odpověděl: 'Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.'"

Bratři a sestry, jsem špatný zahrádkář. To můj kolega v Hrubé Vrbce je jiný machr. Může se pochlubit vlastní zeleninou a dokonce několika pytlí krásných brambor, které se mu podařilo na poli vypěstovat a sklídit. Moje žena se sice také snaží zahrádku obdělávat seč může, ale přece jen ta úroda taková nebyla. Také jsme už zasadili několik višní, ale pokaždé začaly rodit třešně. Tak nevím, co děláme špatně. Nicméně pořad je to lepší, než v tom Ježíšově podobenství. Tam jeden člověk měl na své vinici fíkovník a pořad čekal, že bude mít ovoce. Ale už to trvá tři roky, kdy se na tom fíkovníku nic neurodilo. A majitel vinice říká vinaři: „Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?“ Ale vinař se za fíkovník přimlouvá. „Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.“ Tady podobenství končí. Nevíme, jestli fíkovník po tom přidaném roce začal plodit nebo ne. Koneckonců, je to jen podobenství. A tak se soustředme na to, co nám chce Ježíš tímto podobenstvím říci. Zastavme se hned na samém začátku. „Potom jim pověděl podobenství.“ Tzn. po čem? Ježíš podobenství vypráví jako reakci na aktuální událost, kdy v Siloe došlo k nějakému neštěstí. Spadla tam věž a zabila osmnáct lidí. A Ježíš říká: „Nebudete-li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“ Je to jen otázka času. Dříve nebo později zemře každý člověk. A ten čas, který je mu vyměřen, je mu dán proto, aby dokud žije, činil pokání. Už Jan Křtitel to připomínal zástupům, které za ním přicházely ke křtu. Říkal: „Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání.“ A právě na slova o potřebě pokání Ježíš navazuje svým podobenstvím o neplodném fíkovníku. Člověk, který od fíkovníku čekal ovoce, na něm žádné ovoce nenalezl. A tak ho chce ze své zahrady vytnout. Vždyť to je smysl zahradničení, proto jej na své vinici má, aby z něj sklízel ovoce. Mnozí lidé nevědí, jaký je smysl jejich života. Nevědí, že jsou zasazeni do tohoto světa, aby někomu jinému přinášeli ovoce. Nevědí, že vůbec někomu patří. Že někdo chodí okolo a vyhlíží úrodu.

Ale co má být tou úrodou, tím ovocem? Jak už bylo naznačeno, tím ovocem má být naše pokání. Co to je? Pokání je jen jiné slovo pro obrácení. Příběh o pádu věže v Siloe stejně jako podobenství o neplodném fíkovníku říkají totéž. Neobráte-li se, podobně zahynete. Jako ten fíkovník. Takto kázal o letnicích i apoštol Petr: „Obrátte se! ... Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!“ Obrácení znamená změnu směru. Přestat jít s davem. Obrátit se a jít proti proudu. Obrátit se a vrátit se jako marnotratný syn ke svému otci. Obrátit se jako Pavel u Damašku a nejít proti Ježíši nýbrž za ním. Obrácení znamená změnu smýšlení, změnu života, přehodnocení svého života, svých zaběhaných stereotypů. A to je něco, co nám přijde nesmírně těžké. Co nám připadá příliš radikální. A my máme za to, že není třeba být radikální. Všechny radikály pokládáme za takové naivní idealisty. Jenže Ježíš není idealista. On koneckonců nechce obrátit svět vzhůru nohama. Nechce ani po tobě, abys obrátil svět vzhůru nohama. On chce jenom obrátit vzhůru nohama TVŮJ vlastní svět. On chce obrátit jen tebe samotného. Jan Amos Komenský to pochopil, když po dlouhém bloudění v labyrintu světa konečně dospěl do vlastního srdce. Tam uvnitř dochází k té změně, k obrácení, k pokání. Tedy jestliže tam Ježíše pustíme, aby tam trochu vygruntoval. Aby tam, řečeno slovy podobenství, okopával a hnojlil. A tam, v našem srdci, ovšem musí být Ježíš opravdu radikální – tzn. jdoucí ke kořenům. Radix je kořen. A ten je třeba okopávat a hnojit, aby rostlina vydala ovoce. Už prorok Jeremiáš říká o člověku, který doufá v Hospodina, že bude jako strom zasazený u vody; své kořeny zapustil u vodního toku, nezakusí přicházející žár. Jeho listí je zelené, v roce sucha se ničeho neobává, nepřestává nést plody. ... a také, že Hospodin zpytuje srdce a zkoumá ledví, každému splatí podle jeho cesty a podle ovoce jeho skutků.“

Když Ježíš vyprávěl své podobenství, tak mluvil o tom, že majitel vinice tři roky čekal, že se jeho vinaři podaří přimět fíkovník, aby nesl ovoce. Číslo tři je číslem plnosti, znamená dostatečně dlouhou dobu. Ale buďme konkrétní. Ježíš si svá podobenství nevymýšlel. On je měl ze života. Ježíšovo veřejné kazatelské působení totiž trvalo právě tři roky. V podobenství jakoby se ohlížel nazpět za svou dosavadní službou. A tu se, jako vinař, přimlouvá za fíkovník. My z evangelií víme, jak nakonec dopadl ten příběh vinaře Ježíše. Nebyl to nakonec fíkovník, kdo byl vyťat z vinice. Fíkovník byl zachován za cenu života samotného vinaře. Jak předpověděl už prorok Izaiáš: „Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. ... Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu.“ A tak vlastně všichni vděčíme vinaři Ježíšovi za to, že jsme tu ještě ponechání v Boží vinici, abychom mohli nést plody. Kdyby nebylo Ježíšovy oběti na kříži, všichni bychom podobně zahynuli.

Bratři a sestry, slavíme díkčinění za úrody. Za to, co vyrostlo na polích. Za to, v čem nám Pán Bůh poželal. A jistě cítíme vděčnost za všechny ty dobré Boží dary. Ale možná se někdo cítí i zklamán, podobně jako ten majitel vinice, když jeho fíkovník nesplnil očekávání. Ale to dnešní podobenství chce náš pohled obrátit naruby. My nejsme majiteli vinice. My sami jsme ten fíkovník, který má nést plody. Patříme svému Pánu a jemu máme plodit ovoce. Ovoce pokání, nového života, ovoce víry. A kde se něco takového urodí, pak se z toho máme radovat minimálně tak, jako z těch plodů přírody.

Bratři a sestry, jsem špatný zahrádkář. A tak moje díkčinění za úrody se vztahuje na ovoce, které přinášíte vy v podobě své víry, lásky a naděje. Tedy duchovní ovoce nového života, života těch, jak píše apoštol, kdo byli obráceni ku pastýři a biskupu duší vašich, Pánu Ježíši Kristu. Ovoce, které přináší práce na Boží vinici. Děkuji jejímu majiteli, že mi dopřál, abych na ní ještě tento rok něco okopával a jistě také něco pohnojil. Amen.

Modlitba: Pane Ježíši, přimlouvej se za nás u svého nebeského Otce, abychom nepromarnili čas milosti nám daný a nesli ovoce pokání a nového života. Tam, kde se to z tvé milosti děje, ti za to děkujeme a radujeme se z toho. Amen.